

Kustbevakningslag (2019:32)

SFS nr: 2019:32

Departement/myndighet: Justitiedepartementet L4

Utfärdad: 2019-02-21

Ändringsregister: [SFSR \(Regeringskansliet\)](#)

Källa: [Fulltext \(Regeringskansliet\)](#)

Innehåll:

- 1 kap. Inledande bestämmelser
- 2 kap. Gemensamma bestämmelser om brottsbekämpning och ordningshållning
- 3 kap. Den direkta brottsbekämpningen
- 4 kap. Den indirekta brottsbekämpningen
- 5 kap. Ordningshållande verksamhet
- 6 kap. Allmänna bestämmelser om kontroll- och tillsynsverksamhet

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § I denna lag finns bestämmelser om vilka uppgifter och vilken rätt som Kustbevakningen och en tjänsteman vid Kustbevakningen (kustbevakningstjänsteman) har att självständigt ansvara för eller biträda en annan myndighet i verksamhet som avser brottsbekämpning och ordningshållning.

I lagen finns även vissa allmänna bestämmelser om en kustbevakningstjänstemans medel för att genomföra en tjänsteåtgärd vid kontroll och tillsyn.

Kustbevakningens och en kustbevakningstjänstemans uppgifter att bedriva kontroll och tillsyn framgår av särskilda bestämmelser eller författningsenliga överenskommelser med andra myndigheter.

2 § Särskilda bestämmelser om Kustbevakningens och en kustbevakningstjänstemans rätt att ingripa mot brott finns i

1. lagen (2000:1225) om straff för smuggling, och
2. lagen (2008:322) om Tullverkets och Kustbevakningens befogenheter att ingripa mot rattfylleribrott.

3 § I fråga om Kustbevakningens och en kustbevakningstjänstemans uppgifter och ansvar för räddningstjänst finns bestämmelser i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Lagens geografiska tillämpningsområde

Inom Sveriges sjöterritorium

4 § Denna lag gäller inom Sveriges sjöterritorium.

Inom vattenområden på land gäller lagen dock endast

1. Väner och Mälaren samt Trollhätte kanal och Södertälje kanal och övrigt vattenområde som förbinder Väner med Västerhavet och Mälaren med Östersjön, och

2. följande sträckor på älvar och andra vattendrag:

- a) Torneälven uppströms till Vitakari udde,
- b) Kalixälven uppströms till Rolfs,
- c) Luleälven uppströms till Karlsviks sydligaste udde,
- d) Piteälven uppströms till Bergsviken,
- e) Skellefteälven uppströms till slussen i Bergsbyn,
- f) Umeälven uppströms till Lundåkern,
- g) Ångermanälven uppströms till Dannero,
- h) Indalsälven uppströms till norra spetsen av Bogrundet,
- i) Ljungan uppströms till Essvik,
- j) Gävleån uppströms till Alderholmsbron, och
- k) Dalälven uppströms till Älvkarleby.

Utanför Sveriges sjöterritorium

5 § Utanför Sveriges sjöterritorium gäller denna lag inom Sveriges maritima zoner.

Ett utökat geografiskt tillämpningsområde

6 § Lagen får tillämpas i ett annat geografiskt område än de som anges i 4 och 5 §§ i den utsträckning som följer av

1. ett författningsenligt uppdrag att biträda Polismyndigheten, åklagare, Tullverket eller någon annan myndighet med en viss åtgärd,
2. en särskild författningsreglering, eller
3. en författningsenlig överenskommelse med en annan myndighet om kontroll och tillsyn.

Lagen får också tillämpas när ett ingripande på Sveriges territorium påbörjas eller avslutas på land, om den händelse som ligger till grund för ingripandet inträffar till sjöss inom ett område där lagen får tillämpas och ingripandet avser ett brott som omfattas av den direkta brottsbekämpningen.

2 kap. Gemensamma bestämmelser om brottsbekämpning och ordningshållning

Proportionalitet vid ingripanden

1 § För att genomföra en uppgift i den brottsbekämpande eller ordningshållande verksamheten ska en kustbevakningstjänsteman ingripa på ett sätt som är försvarligt med hänsyn till åtgärdens syfte och övriga omständigheter. Om tvång måste användas ska detta ske endast i den form och den utsträckning som behövs för att uppnå det avsedda resultatet.

Jävsregel för anställda vid Kustbevakningen

2 § Om det för en anställd vid Kustbevakningen finns omständigheter som enligt 4 kap. 13 § rättegångsbalken skulle utgöra jäv, får den anställda inte besluta om eller vidta någon åtgärd i brottsbekämpande verksamhet. Jäv får dock inte grundas på en åtgärd som den anställda har vidtagit i tjänsten eller en gärning som har begåtts mot honom eller henne i eller på grund av hans eller hennes tjänst.

En anställd vid Kustbevakningen får inte besluta om eller vidta en åtgärd i ordningshållande verksamhet om

1. frågan angår honom eller henne själv eller hans eller hennes make, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående, eller om åtgärden kan antas påverka honom eller henne själv eller någon närstående i en inte oväsentlig utsträckning,
2. han eller hon eller någon närstående som anges i 1 är ställföreträdare för den som åtgärden rör eller för någon som kan antas bli påverkad i en inte oväsentlig utsträckning, eller
3. det i övrigt finns någon särskild omständighet som gör att hans eller hennes opartiskhet kan ifrågasättas.

Om åtgärden är så brådskande att den inte utan fara kan skjutas upp, får den beslutas eller vidtas trots det som sägs i första och andra styckena.

En fråga om jäv prövas av Kustbevakningen.

Medel för att genomföra en tjänsteåtgärd

Preja, borda och föra fartyg till hamn

3 § En kustbevakningstjänsteman har rätt att preja, borda och hålla kvar ett fartyg om det behövs för att ingripa mot en ordningsstörning enligt 5 kap., eller för att hålla förhör enligt 23 kap. rättegångsbalken under den tid som krävs, eller använda tvångsmedel enligt 24-28 kap. rättegångsbalken. Om det uppenbart behövs för att kunna hindra ordningsstörningen eller för att åtgärden enligt rättegångsbalken ska kunna vidtas, får fartyget även föras till hamn.

Om det inte längre finns grund för en sådan åtgärd ska den omedelbart upphöra.

Ett fartyg får inte hållas kvar längre än sex timmar utan att den tjänsteman som beslutat om åtgärden anmäler beslutet till sin förman. Om åtgärden inte redan har upphört ska förmannen omedelbart pröva om beslutet ska bestå.

Om det i lag finns avvikande bestämmelser om rätten att preja, borda och föra fartyg till hamn gäller dessa i stället.

Använda våld

4 § En kustbevakningstjänsteman får, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd i den brottsbekämpande eller ordningshållande verksamheten, om

1. tjänstemannen möts med våld eller hot om våld,
2. någon som ska häktas eller anhållas eller annars med stöd i lag ska berövas friheten försöker undkomma eller tjänstemannen annars möts av motstånd när ett sådant frihetsberövande ska verkställas,
3. det är fråga om att avvärja en straffbelagd handling eller fara för liv, hälsa eller värdefull egendom eller för omfattande skada i miljön,
4. tjänstemannen med stöd i lag ska avvisa eller avlägsna någon från ett visst område eller utrymme, eller verkställa eller biträda vid kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller någon annan liknande åtgärd, vid beslag eller något annat omhändertagande av egendom eller vid husrannsakan,
5. tjänstemannen med stöd i lag ska stoppa ett fartyg, fordon eller något annat transportmedel eller ska kontrollera ett fartyg eller fordon eller dess last, eller
6. tjänstemannen annars med stöd i lag ska bereda sig tillträde till eller spärra av en byggnad, ett rum eller ett område.

I fall som avses i första stycket 4 och 6 får våld mot en person användas endast om kustbevakningstjänstemannen eller den som han eller hon biträder möts av motstånd.

I 24 kap. brottsbalken finns också föreskrifter om rätten att i vissa fall använda våld.

Kroppsvisitera

5 § En kustbevakningstjänsteman som med stöd i lag griper eller annars omhändertar eller avlägsnar någon, får i anslutning till ingripandet kroppsvisitera den som åtgärden riktar sig mot i den utsträckning som är nödvändig för att

1. av säkerhetsskäl kunna ta om hand vapen eller andra farliga föremål, eller
2. fastställa hans eller hennes identitet.

Använda fängsel

6 § En kustbevakningstjänsteman som i den brottsbekämpande eller ordningshållande verksamheten omhändertar eller på annat sätt inskränker någons rörelsefrihet får belägga honom eller henne med fängsel

1. om han eller hon uppträder våldsamt och det är absolut nödvändigt med hänsyn till hans eller hennes egen eller någon annans säkerhet till liv eller hälsa, eller
2. vid förflyttning inom en förvaringslokal och vid transport eller någon annan vistelse utanför en sådan lokal, om det är nödvändigt av säkerhetsskäl.

Dokumentation

7 § Protokoll ska föras över ingripanden som innebär att någon avvisas, avlägsnas, omhändertas eller grips. Av protokollet ska det framgå

1. vem som har fattat beslutet,
2. grunden för beslutet och tidpunkten när det har fattats,
3. vem eller vilka som har deltagit i ingripandet,
4. vem eller vilka som ingripandet har riktat sig mot,
5. tiden för ingripandet, och
6. vad som i övrigt har förekommit vid ingripandet.

Ansvarig för att protokollet upprättas är, i fråga om uppgifter som avses i första stycket 1 och 2, den som har fattat beslutet och i övrigt den som varit förman vid ingripandet.

I rättegångsbalken finns bestämmelser om protokoll över förvar, beslag, husrannsakan, kroppsvisitation och kroppsbesiktning.

8 § Användning av fängsel enligt 6 § ska antecknas i ett protokoll. Protokollet ska innehålla uppgift om

1. fängslets art,
2. tiden när fängslet sattes på och när det togs bort, och
3. skälen till åtgärden.

Ansvarig för att protokollet upprättas är den som har fattat beslutet.

3 kap. Den direkta brottsbekämpningen

Uppgifter som ingår i den direkta brottsbekämpningen

1 § Till Kustbevakningens uppgifter inom den direkta brottsbekämpningen hör att självständigt

1. förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet,
2. ingripa vid misstanke om brott,
3. utreda brott, eller
4. beivra brott.

Brott som ingår i den direkta brottsbekämpningen

2 § Kustbevakningens direkta brottsbekämpning omfattar brott som rör

1. skyddslagstiftning i
 - a) lagen (2004:487) om sjöfartsskydd,
 - b) skyddslagen (2010:305), och
 - c) lagen (2016:319) om skydd för geografisk information,
2. sjötrafik och sjösäkerhet i
 - a) lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän

hamn,

- b) lagen (1983:294) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän flottled,
 - c) mönstringslagen (1983:929),
 - d) sjölagen (1994:1009),
 - e) lagen (1994:1776) om skatt på energi,
 - f) lagen (1998:958) om vilotid för sjömän,
 - g) fartygssäkerhetslagen (2003:364),
 - h) lagen (2006:263) om transport av farligt gods, och
 - i) barlastvattenlagen (2009:1165),
3. vattenförorening och miljö i
- a) 10 kap. 1 § lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, och
 - b) 29 kap. 1 § första stycket 1 miljöbalken i fråga om utsläpp från fritidsfartyg, samt 29 kap. 2-2 b §§, 4 § första stycket 1 j i fråga om otillåten hantering av ammunition som innehåller bly, 4 a § och 8 § första stycket 12 och 13 samma balk,
4. överträdelser av fiske- och jaktlagstiftning i
- a) jaktlagen (1987:259),
 - b) fiskelagen (1993:787),
 - c) lagen (1994:1709) om EU:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken, och
 - d) vapenlagen (1996:67),
5. fornminnen och vrak i
- a) 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950), och
 - b) lagen (1995:732) om skydd för gravfriden vid vraket efter passagerarfartyget Estonia, och
6. Sveriges maritima zoner i
- a) lagen (1966:314) om kontinentalsockeln, och
 - b) lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon.

Brott som har begåtts i Sveriges maritima zoner omfattas alltid av den direkta brottsbekämpningen.

Regeringen får meddela föreskrifter om att ytterligare brott med endast böter i straffskalan ska ingå i den direkta brottsbekämpningen.

Befogenheter inom den direkta brottsbekämpningen

Inleda förundersökning

3 § Kustbevakningen får besluta att inleda förundersökning enligt 23 kap. rättegångsbalken om brott som avses i 2 § första och tredje styckena. De befogenheter och skyldigheter som undersökningsledaren har enligt rättegångsbalken gäller då Kustbevakningen.

Om saken inte är av enkel beskaffenhet ska ledningen av förundersökningen övertas av åklagare så snart någon skäligen kan misstänkas för brottet. Åklagaren ska också i andra fall överta ledningen när det behövs av särskilda skäl.

Kustbevakningen ska förordna särskilda befattningshavare att utföra myndighetens uppgifter enligt denna bestämmelse.

Hålla förhör och vidta andra utredningsåtgärder

4 § Innan en förundersökning har hunnit inledas har en kustbevakningstjänsteman samma rätt som en polisman att enligt 23 kap. 3 § fjärde stycket rättegångsbalken hålla förhör och vidta andra utredningsåtgärder som är av betydelse för utredningen av brott som omfattas av den direkta brotts- bekämpningen.

Ta med någon till förhör

5 § En kustbevakningstjänsteman har samma rätt som en polisman att enligt 23 kap. 8 § rättegångsbalken beordra någon att följa med till förhör och ta med någon till förhör med anledning av brott som omfattas av den direkta brottsbekämpningen.

Ta hand om elektronisk kommunikationsutrustning

6 § En kustbevakningstjänsteman har samma rätt som en polisman att enligt 23 kap. 9 a § rättegångsbalken efter tillsägelse tillfälligt ta hand om elektronisk kommunikationsutrustning från den som ska höras och besluta om kroppsvisitation med anledning av brott som omfattas av den direkta brottsbekämpningen.

Gripa en misstänkt

7 § En kustbevakningstjänsteman har samma rätt som en polisman att enligt 24 kap. 7 § första stycket rättegångsbalken gripa den som misstänks för brott som omfattas av den direkta brottsbekämpningen.

Det som föreskrivs i rättegångsbalken om befogenheter och skyldigheter i förhållande till den som gripits gäller för kustbevakningstjänstemannen i samma utsträckning som för en polisman samt för Kustbevakningen i samma utsträckning som för Polismyndigheten.

Göra en husrannsakan

8 § En kustbevakningstjänsteman har samma rätt som en polisman att enligt 28 kap. 5 § rättegångsbalken göra husrannsakan för brott som omfattas av den direkta brottsbekämpningen.

En husrannsakan får göras även om påföljden för gärningen, till följd av bestämmelserna i lagen (1996:517) om begränsning av tillämpningen av svensk lag när det gäller vissa brott som begåtts på utländska fartyg eller 41 § första stycket fiskelagen (1993:787), endast kan bestämmas till böter.

Göra en undersökning

9 § I fråga om brott som ingår i den direkta brottsbekämpningen har en kustbevakningstjänsteman samma rätt som en polisman att göra en undersökning enligt 28 kap. 10 § rättegångsbalken.

Ta föremål i beslag

10 § En kustbevakningstjänsteman har samma rätt som en polisman att enligt 27 kap. 4 § andra stycket rättegångsbalken ta föremål i beslag för brott som ingår i den direkta brottsbekämpningen.

Om det i lag finns avvikande bestämmelser om beslag gäller dessa.

Hantera egendom som tagits i beslag

11 § Egendom som tagits i beslag ska förvaras av Kustbevakningen om inget annat är föreskrivet eller åklagaren bestämmer något annat.

12 § Om inget annat följer av lag eller annan författning får egendom som har tagits i beslag och som kan antas bli förverkad omedelbart säljas av Kustbevakningen om

1. egendomen inte kan vårdas utan fara för att den förstörs,
2. vården av egendomen är förenad med alltför stora kostnader, eller
3. det annars finns särskilda skäl.

Sådan egendom får i stället förstöras, om den

1. inte kan säljas,
2. kan befaras komma till brottslig användning, eller
3. annars är olämplig för försäljning.

Om egendom som sålts eller förstörts inte förverkas, har ägaren eller någon annan rättsinnehavare rätt till ersättning. För egendom som sålts lämnas dock inte ersättning med högre belopp än vad som kommit in vid försäljningen. Om egendomen har förstörts lämnas ersättning med skäligt belopp.

Ta egendom i förvar

13 § I fråga om brott som ingår i den direkta brottsbekämpningen har en kustbevakningstjänsteman samma rätt som en polisman att enligt 26 kap. 3 § andra stycket rättegångsbalken ta egendom i förvar.

Besluta om avspärrning och förbud att flytta föremål

14 § I fråga om brott som ingår i den direkta brottsbekämpningen har en kustbevakningstjänsteman rätt att besluta om avspärrning och förbud att flytta föremål samt andra åtgärder enligt 27 kap. 15 § rättegångsbalken.

Kroppsvisitera och kroppsbesikta

15 § I fråga om brott som ingår i den direkta brottsbekämpningen har en kustbevakningstjänsteman samma rätt som en polisman att

1. besluta om kroppsvisitation och kroppsbesiktning enligt 28 kap. 13 § första stycket

rättegångsbalken, och

2. ta med den som ska kroppsvisiteras eller kroppsbesiktigas till den plats där åtgärden ska genomföras, enligt 28 kap. 13 a § tredje stycket rättegångsbalken.

Medel för att genomföra en tjänsteåtgärd

Stoppa fartyg, fordon eller annat transportmedel

16 § En kustbevakningstjänsteman har i den direkta brottsbekämpningen rätt att stoppa ett fartyg, fordon eller något annat transportmedel om det

1. finns anledning att anta att någon som befinner sig i eller på transportmedlet har gjort sig skyldig till brott som tjänstemannen får ingripa mot,

2. av någon annan anledning behövs för att med stöd i lag ingripa mot någon som befinner sig i eller på transportmedlet, genom att beröva honom eller henne friheten, på annat sätt inskränka hans eller hennes rörelsefrihet eller utsätta honom eller henne för kroppsvisitation eller kroppsbesiktning,

3. behövs för att med stöd i lag göra husrannsakan i eller på transportmedlet, eller

4. behövs för att med stöd i lag eller annan författning reglera trafiken eller för att kontrollera transportmedlet, den som för det eller dess last.

Rapporteringskyldighet

17 § En kustbevakningstjänsteman som ingriper med stöd av 4-10 §§ eller 13-15 §§ ska genast anmäla detta till någon som är behörig att leda en förundersökning.

18 § Om en kustbevakningstjänsteman får kännedom om att ett brott som omfattas av den direkta brottsbekämpningen har begåtts inom lagens geografiska tillämpningsområde, ska tjänstemannen rapportera detta till sin förman så snart det kan ske.

En kustbevakningstjänsteman får lämna rapporteftergift om brottet med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet är obetydligt och det är uppenbart att brottet inte skulle leda till någon annan påföljd än böter.

19 § Om en kustbevakningstjänsteman upptäcker att ett brott har begåtts utanför Sveriges territorium ska tjänstemannen skyndsamt anmäla saken till åklagare.

4 kap. Den indirekta brottsbekämpningen

Biträde åt en annan myndighet innan en förundersökning har inletts

Biträde efter godkännande av behörig myndighet

1 § Innan en förundersökning har inletts får Kustbevakningen i ett enskilt fall ingripa, även om brottet inte ingår i den direkta brottsbekämpningen.

Ett sådant ingripande får göras av en kustbevakningstjänsteman efter en förfrågan om biträde i ett enskilt fall från

1. Kustbevakningen till Polismyndigheten eller Tullverket, eller
2. Polismyndigheten eller Tullverket till Kustbevakningen.

En förutsättning för att biträde ska få lämnas är att den myndighet som fått förfrågan har gått med på det.

Befogenheter inom den indirekta brottsbekämpningen

2 § Vid ett ingripande enligt 1 § får befogenheterna i 3 kap. 4-6 §§ utövas.

Gripanden och beslag som inte kan vänta

3 § Bestämmelserna om gripanden och beslag i 3 kap. 7 och 10 §§ får tillämpas om inte ett godkännande enligt 1 § utan väsentlig olägenhet kan avvaktas.

Biträde åt en förundersökningsledare när en förundersökning har inletts

4 § När en förundersökning har inletts får Kustbevakningen bistå förundersökningsledaren med utredningen av brottet, även om brottet inte ingår i den direkta brottsbekämpningen.

En förundersökningsledare får anlita biträde av Kustbevakningen för att genomföra förundersökningen. Förundersökningsledaren får också ge i uppdrag åt en kustbevakningstjänsteman att vidta en viss åtgärd som hör till förundersökningen, om det är lämpligt med hänsyn till åtgärdens beskaffenhet och omständigheterna i övrigt.

Om förundersökningen leds av åklagare är Kustbevakningen och en kustbevakningstjänsteman skyldiga att lämna det biträde som begärs enligt denna paragraf.

Medel för att genomföra en tjänsteåtgärd

5 § Vid ett ingripande enligt 1-4 §§ får de medel för att genomföra en tjänsteåtgärd som anges i 3 kap. 16 § användas.

Rapporteringsskyldighet

6 § En kustbevakningstjänsteman som enligt bestämmelserna i detta kapitel biträder en annan myndighet ska till den myndigheten genast rapportera de åtgärder och ingripanden som gjorts.

5 kap. Ordningshållande verksamhet

Uppgifter som ingår i den direkta ordningshållningen

1 § Inom den direkta ordningshållningen får Kustbevakningen självständigt förebygga och ingripa mot störningar av ordningen.

Ordningsstörningar som ingår i den direkta ordningshållningen

2 § Kustbevakningens direkta ordningshållning omfattar

1. uppträdande till sjöss,
2. störningar enligt 20 § andra stycket lagen (2004:487) om sjöfartsskydd, och
3. störningar enligt 4 kap. 7 § andra stycket lagen (2006:1209) om hamnskydd.

Kustbevakningens indirekta ordningshållning

Ingripanden som godkänts

3 § Kustbevakningen får i ett enskilt fall ingripa även mot störningar av ordningen som inte ingår i den direkta ordningshållningen.

Ett sådant ingripande får göras av en kustbevakningstjänsteman efter en förfrågan om biträde med en viss åtgärd från

1. Kustbevakningen till Polismyndigheten, eller
2. Polismyndigheten till Kustbevakningen.

En förutsättning för att biträde ska få lämnas är att den myndighet som mottagit förfrågan har gått med på det.

Ingripanden vid allvarlig fara för liv eller hälsa

4 § Om ett omedelbart ingripande är nödvändigt för att hindra allvarlig fara för liv eller hälsa och faran inte lämpligen kan hindras på något annat sätt, får ett ingripande göras även utan ett godkännande enligt 3 § .

Befogenheter inom den ordningshållande verksamheten

Avvisa, avlägsna eller tillfälligt omhänderta personer

5 § Om någon genom sitt uppträdande stör ordningen eller utgör en omedelbar fara för den, får en kustbevakningstjänsteman avvisa eller avlägsna honom eller henne från ett visst område eller utrymme, när det är nödvändigt för att ordningen inom den direkta eller indirekta ordningshållningen ska kunna upprätthållas. Detsamma gäller om en sådan åtgärd behövs för att avvärja en straffbelagd handling.

Om åtgärden är otillräcklig för att det avsedda resultatet ska uppnås får personen omhändertas tillfälligt. Rätten att tillfälligt omhänderta en person gäller dock inte vid ingripanden enligt 2 § 2 eller 3.

Bestämmelser om omhändertagande

6 § Den som har verkställt ett omhändertagande ska så skyndsamt som möjligt anmäla åtgärden till sin förman. Om omhändertagandet inte redan har upphört ska förmannen omedelbart pröva om det ska bestå.

Om förmannens beslut innebär att omhändertagandet ska bestå, ska förmannen skyndsamt underrätta Polismyndigheten om omhändertagandet och skälet till detta. Den omhändertagne ska så snabbt som möjligt överlämnas till Polismyndigheten som på nytt ska pröva om omhändertagandet ska bestå.

7 § Den som har omhändertagits ska underrättas om anledningen till omhändertagandet så snart som möjligt.

Om den som har omhändertagits begär det eller om det annars finns skäl för det, ska någon av hans eller hennes närmaste anhöriga eller någon annan person som står honom eller henne särskilt nära underrättas om åtgärden. Vid pågående brottsutredning får underrättelsen dock inte lämnas förrän det kan ske utan men för utredningen.

Om den som har omhändertagits motsätter sig att någon underrättas får en underrättelse lämnas bara om det finns synnerliga skäl.

En underrättelse behöver inte lämnas om åtgärden har upphört.

8 § Vid ett omhändertagande ska en kustbevakningstjänsteman se till att åtgärden inte orsakar den omhändertagne större olägenhet än som är oundvikligt med hänsyn till åtgärdens syfte, och att den inte väcker onödig uppmärksamhet. Den som har omhändertagits får inte utsättas för någon annan inskränkning i sin frihet än som behövs med hänsyn till ordning, säkerhet eller ändamålet med åtgärden.

Den omhändertagne får tas i förvar om det är nödvändigt med hänsyn till ordning eller säkerhet. Den som är under femton år får dock inte tas i förvar.

9 § En person som ska gripas enligt 24 kap. rättegångsbalken får inte omhändertas enligt 5 § andra stycket eller hållas kvar enligt 6 § andra stycket.

Avvisa eller avlägsna någon från ett område eller utrymme vid tillträdesförbud

10 § Om någon försöker att tränga sig in på ett område eller i ett utrymme dit tillträde har förbjudits med stöd av denna lag eller annan författning, får en kustbevakningstjänsteman avvisa eller avlägsna honom eller henne från området eller utrymmet när det är nödvändigt för att

ordningen eller säkerheten ska kunna upprätthållas. Detsamma gäller den som vägrar att lämna ett sådant område eller utrymme, eller som inte följer en anvisning som är meddelad enligt polislagen (1984:387) om att följa en viss väg.

Särskilda bestämmelser om rätt att ingripa

11 § Särskilda bestämmelser om en kustbevakningstjänstemans rätt att ingripa för att upprätthålla ordning och säkerhet på fartyg, i hamnanläggningar och i hamnars områden finns i

1. lagen (2004:487) om sjöfartsskydd, och
2. lagen (2006:1209) om hamnskydd.

Rapporteringsskyldighet

12 § Om en kustbevakningstjänsteman ingriper självständigt mot en ordningsstörning ska Polismyndigheten genast underrättas.

En kustbevakningstjänsteman som biträder Polismyndigheten med ordningshållande åtgärder ska genast rapportera de åtgärder som vidtagits till Polismyndigheten.

6 kap. Allmänna bestämmelser om kontroll- och tillsynsverksamhet

Preja, borda och föra fartyg till hamn

1 § Om det behövs för att genomföra en kontroll eller tillsyn får en kustbevakningstjänsteman preja, borda och, om det uppenbart behövs för att genomföra åtgärden, föra ett fartyg till svensk hamn.

Använda våld

2 § I kontroll- och tillsynsverksamhet tillämpas bestämmelsen om att använda våld i 2 kap. 4 § första stycket 1 och 3-6 och andra stycket.

Rätt att ingripa enligt särskild reglering

3 § Utöver bestämmelserna i detta kapitel har Kustbevakningen och en kustbevakningstjänsteman rätt att vidta de åtgärder som följer av den författning som ligger till grund för kontrollen eller tillsynen.

Om det i lag finns avvikande bestämmelser om rätten att preja, borda och föra fartyg till hamn gäller dessa i stället för 1 §.